

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ФІНАНСОВО-УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК
ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ»

*приуроченої до 70-річного ювілею і 35-річної наукової та
практичної діяльності у податковій сфері
доктора економічних наук, професора
СИНЧАКА Віктора Петровича*

Частина II

7 листопада 2025 року
Хмельницький

Хмельницька обласна рада
 Хмельницька обласна військова адміністрація
 Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
 Хмельницька торгово-промислова палата
 Інститут обліку і фінансів Національної академії аграрних наук України
 Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
 Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
 Академія економіки в Радомі (Польща)
 Міжнародна академія прикладних наук в Ломжі (Польща)
 Запорізький національний університет

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ФІНАНСОВО-УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК
ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ВИКЛИКІВ»

*приуроченої до 70-річного ювілею і 35-річної наукової та практичної
 діяльності у податковій сфері
 доктора економічних наук, професора
 СИНЧАКА Віктора Петровича*

Частина II

7 листопада 2025 року
 Хмельницький

УДК 330.34(477)

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансово-управлінські інновації як драйвер сталого розвитку в умовах сучасних викликів». Частина II (м. Хмельницький, 7 листопада 2025 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025. 480 с.

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансово-управлінські інновації як драйвер сталого розвитку в умовах сучасних викликів», приуроченої до 70-річного ювілею і 35 річної наукової та практичної діяльності у податковій сфері доктора економічних наук, професора Синчака Віктора Петровича. Вони висвітлюють результати досліджень науковців та практикуючих спеціалістів, які опікуються різними аспектами економіки, фінансів та управління. Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти і наукових установ, студентів, аспірантів і докторантів, практиків і широкий читацький загал.

Materials of the International Scientific and Practical Conference “Financial-Management Innovations as a Driver of Sustainable Development under the Conditions of Modern Challenges”. Part 1 (city of Khmelnytskyi, November 7, 2025). Khmelnytskyi: Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law, 2025. 480 p.

The collection contains materials of participants of the International Scientific and Practical Conference “Financial-Management Innovations as a Driver of Sustainable Development under the Conditions of Modern Challenges”, dedicated to the 70th anniversary and 35 years of scientific and practical activity in the tax sphere of Doctor of Economics, Professor Viktor Petrovych Synchak. They highlight the results of research of scientists and practicing specialists who deal with various aspects of economics, finance and management. The collection is intended for scientists and scientific-pedagogical workers of higher education institutions and scientific establishments, students, postgraduate and doctoral students, practitioners, and a wide readership.

Організаційний комітет Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансово-управлінські інновації як драйвер сталого розвитку в умовах сучасних викликів» не завжди поділяє думку учасників конференції. У збірнику максимально точно збережені орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти.

Рекомендовано до друку рішенням кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова від 03.11.2025 (протокол №5) .

ISBN 978-617-7572-88-5

© Колектив авторів, 2025.
© Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025.

Голуб Н. О. ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	323
Гриценко О. М. РОЗВИТОК ОБЛІКУ В УМОВАХ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ: КОНЦЕПЦІЯ ESG-ЗВІТНОСТІ	326
Дем'яненко Т. Є. ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ФОРМАТІ XBRL (ТАКСОНОМІЯ), ЗМІНИ В 2025 РОЦІ	329
Дем'янишин В. Г., Дем'янишин В. В. ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ ДЕРЖАВНОГО ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ	332
Драєвська Я. М., Меліхова Т. О. ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-КАДРОВИХ ПРОЦЕСІВ ТА ДІЛОВОДСТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ	335
Жеребний В. О. ГАРМОНІЗАЦІЇ ПОКАЗНИКІВ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО АУДИТУ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ	338
Жук Н. Л., Бездушний Р. П. МІСЦЕ ЗВІТНОСТІ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	340
Канцедал Н. А., Яловега Л. В. ВІРТУАЛЬНА ОРЕНДА: НЮАНСИ ВІДОБРАЖЕННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ТА ПОДАТКОВОМУ ОБЛІКУ	343
Кащена Н. Б., Нестеренко І. В. ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ ОБЛІКУ: ВІД ЗБОРУ ДАНИХ ДО УПРАВЛІНСЬКОГО АНАЛІЗУ	346
Кузик Н. П., Франчук В. А. АУДИТОРСЬКІ ПРОЦЕДУРИ ЩОДО ЗНЕЦІНЕННЯ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	350
Лукіяненко А. В., Рябчук О. Г. КОНТРОЛЬ ПІДРОЗДІЛІВ ПІДПРИЄМСТВА, ВРАЗЛИВИХ ДО РИЗИКУ ШАХРАЙСТВ	352
Марченкова С. І. СИСТЕМА “Є-DATA” ЯК ПРИКЛАД ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	355
Меліхова Т. О., Меліхов Є. В., Северин Н. С. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ЯК ОСНОВНОЇ КАТЕГОРІЇ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	357
Меліхова Т. О., Меліхов Є. В., Ковбасюк С. С. ОЦІНКА ОБ'ЄКТІВ ОБЛІКУ ВІДПОВІДНО ДО НП(С)БО	359
Мельник К. П. КАТЕГОРІЇ ЦИФРОВОГО АУДИТУ	362
Мужевич Н. В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОБ'ЄКТИ ОПОДАТКУВАННЯ НЕРУХОМОГО МАЙНА, ЧЕРЕЗ ЯКІ ПРОВАДИТЬСЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ	365
Назім А. Р. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ БЛАГОДІЙНОЇ І ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ	368
Пухальський В. В.	370

В Україні фактор вимог міжнародних стандартів (GRI, CSRD, IFRS Sustainability) набуває особливої пріоритетності у процесі формування звітності зі сталого розвитку. Це зумовлено необхідністю гармонізації національної системи звітності із європейськими підходами в межах імплементації Угоди про асоціацію з ЄС та адаптації до Регламенту ЄС 2022/2464 (CSRD).

Застосування стандартів GRI та IFRS Sustainability Disclosure Standards (ISSB) сприяє підвищенню прозорості та порівнянності звітних даних українських аграрних підприємств, що є ключовою умовою для залучення іноземних інвестицій і виходу на європейські ринки.

Водночас орієнтація на міжнародні стандарти стимулює розвиток національної нормативної бази у сфері ESG-звітності, формування нових професійних компетенцій та зміцнення інституційної довіри до вітчизняного агробізнесу.

Отже, місце звітності зі сталого розвитку в системі управління визначається взаємодією регуляторних, ринкових, виробничих, соціальних, технологічних, організаційних і зовнішніх факторів. Завдяки їх інтеграції в розрізі трьох рівнів (стратегічного, тактичного й оперативного) забезпечується системний підхід до управління сталим розвитком та підвищують конкурентоспроможність підприємства.

Канцедал Наталія Анатоліївна,
кандидатка економічних наук, доцентка,
завідувачка кафедри обліку і оподаткування
Полтавського державного аграрного університету
Яловега Людмила Василівна,
кандидатка економічних наук, доцентка,
доцентка кафедри обліку і оподаткування
Полтавського державного аграрного університету

ВІРТУАЛЬНА ОРЕНДА: НЮАНСИ ВІДОБРАЖЕННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ТА ПОДАТКОВОМУ ОБЛІКУ

Стрімкий розвиток цифрових технологій, хмарних сервісів і віртуалізованих ресурсів зумовлює появу нових форм господарських операцій, які не мають фізичного вираження, але мають економічний зміст, аналогічний традиційним орендним відносинам. До таких відносин належить віртуальна оренда, яка полягає у наданні користувачу (орендарю) доступу до віртуальних потужностей: серверів, сховищ даних, програмного забезпечення або цифрових платформ. У бухгалтерському обліку подібні операції є предметом постійних дискусій як в науковому – у контексті змін облікової методології [1, с. 20], так і практичному аспекті [2].

Під віртуальною орендою зазвичай розуміють передачу права користування віртуальним ресурсом за плату без переходу права власності. Це може бути оренда серверного простору, доступ до хмарної платформи, віртуальної інфраструктури (IaaS), програмного забезпечення (SaaS) або навіть цифрових обчислювальних потужностей.

Прикладом віртуальної оренди є віртуальний офіс. Це різновид гнучкого сервісу для бізнесу, який надає компанії офіційну адресу, підтримку у роботі з

кореспонденцією, телефонне обслуговування та доступ до переговорних кімнат без необхідності утримувати постійне робоче приміщення.

До основних можливостей віртуального офісу слід віднести: 1) надання офіційної адреси (новостворена компанія має можливість реєстрації у престижній локації); 2) робота з кореспонденцією за дорученням; 3) секретарська підтримка, що може включати прийом вхідних дзвінків, запис повідомлень, переадресація викликів клієнтам або партнерам; 4) надання віртуального телефонного номера (місцевого чи міжнародного номера); 5) оренда переговорних кімнат або конференц-залів у разі потреби особистих зустрічей.

Слід зауважити, що нормативно-правова база бухгалтерського та податкового обліку в Україні не містить чіткого трактування поняття «віртуальна оренда». Це створює ризики неправильної оцінки активів та зобов'язань, спотворення фінансових результатів, а також податкових ризиків.

Віртуальний офіс не є фізичним майном – він являє собою сукупність цифрових даних і прав доступу, що може надаватися на підставі ліцензії, договору користування або договору оренди/суборенди цифрових ресурсів.

Такі операції мають ознаки оренди (тимчасовість користування, регулярні платежі, економічна вигода), проте не завжди відповідають критеріям оренди за П(С)БО 14 «Оренда» чи МСФЗ 16 «Оренда», оскільки не передбачають передачу конкретного ідентифікованого активу.

Тому важливим завданням бухгалтера є класифікація господарської операції – чи вона є орендою активу, чи послугою. Від цього залежить метод обліку, визнання доходів/витрат та податкові наслідки.

У бухгалтерському обліку можливі два підходи до відображення таких операцій: 1) як послуга (не оренда) – якщо користувач отримує лише доступ до ресурсів або інфраструктури, без права розпорядження ними. У такому випадку витрати визнаються у періоді їх понесення, а доходи – у періоді надання послуги; 2) як оренда активу (операційна або фінансова) – якщо в договорі визначено конкретний об'єкт, право користування яким передається орендарю (наприклад, певний сервер, що не використовується іншими клієнтами). Тоді орендар визнає актив права користування (ROU asset) і відповідне орендне зобов'язання, орендодавець продовжує обліковувати актив і визнає орендний дохід.

Для українських підприємств, що застосовують П(С)БО, типовим є трактування віртуальної оренди як послуги, оскільки вона не відповідає вимогам оренди згідно з п. 4 НП(С)БО 14, де зазначено, що орендою є угода, за якою орендар отримує право користування визначеним об'єктом. Відповідно, платежі за користування хмарним сервером, віртуальною інфраструктурою або програмою обліковуються як витрати звітного періоду (Дт 92 «Адміністративні витрати» або 93 «Витрати на збут» – залежно від напрямку використання).

Проте, для адекватного відображення віртуальної оренди в обліку потрібно детально ознайомитися з відповідними правовстановлюючими документами.

Сценарії відображення таких операцій можуть бути наступними [3, с. 18]:

1. Віртуальна оренда кваліфікується як операційна оренда.

Ознаки застосування: застосовується у випадках, коли договір передбачає короткострокове або періодичне користування віртуальним простором без передачі орендарю суттєвих ризиків та вигод, пов'язаних із правом користування активом. Платежі за договором відображаються як витрати звітного періоду, у якому здійснюється користування, без визнання активу на балансі підприємства. Особливості обліку: витрати визнаються у періоді користування (Дт 92, 93, 94/Кт 631).

2. Віртуальна оренда кваліфікується як фінансова оренда.

Ознаки застосування: згідно умов договору орендар отримує право контролю над використанням віртуального простору протягом істотної частини строку його економічного використання, з можливістю передання права користування третім особам або іншими ознаками, притаманними придбанню активу. В обліку визнається право користування як нематеріальний актив з одночасним відображенням довгострокового зобов'язання із фінансової оренди. Особливості обліку: формується право користування як актив (Дт 125 «Інші нематеріальні активи»/Кт 531 «Зобов'язання з фінансової оренди»).

3. Віртуальна оренда кваліфікується як окремий вид активу (нематеріальний актив).

Ознаки застосування: правовстановлюючим документом передбачено передачу орендарю невиключного або виключного права користування віртуальним простором без обмежень строку або з наданням усіх суттєвих прав, характерних для власності. Актив обліковується за первісною вартістю з подальшою амортизацією протягом строку корисного використання або впродовж строку дії прав. Особливості обліку: Визнання нематеріального активу (Дт 125/Кт 685).

Податкові наслідки віртуальної оренди істотно залежать від юридичного змісту договору та економічної сутності операції (табл. 1).

Таблиця 1 – Податкові наслідки віртуальної оренди

Кваліфікація операції	Податок на прибуток	ПДВ	Репатріація (нерезидент)	Віртуальна оренда як послуга
Операційна оренда	Витрати/доходи визнаються за періодом згідно з договором оренди	Послуга – об'єкт оподаткування ПДВ за правилом «першої події»	Можливий податок на репатріацію, якщо орендодавець – нерезидент	Послуга з доступу до віртуального ресурсу, витрати визнаються у періоді отримання, доходи – у періоді надання
Фінансова оренда	Орендар визнає актив і зобов'язання; орендодавець – фінансовий дохід; амортизація та відсотки – у витратах	Може трактуватись як постачання товару (активу) або послуги; ПДВ нараховується на вартість активу чи платежів	Може вважатися відсотковим доходом нерезидента	Якщо доступ ексклюзивний і тривалий, може набувати ознак фінансової оренди, але облік ведеться як періодична послуга
Нематеріальний актив	Вартість капіталізується; податкова амортизація за строком корисного використання	Для програмної продукції діє звільнення від ПДВ (п. 26 ¹ підрозд. 2 розд. XX ПКУ)	Якщо нерезидент – виплата може бути роялті (15 %)	Послуга з надання права користування ПЗ без передачі власності; оподатковується як послуга за місцем постачання
Послуга (не оренда)	Витрати відносяться на звичайні операційні; доходи – у періоді надання послуги	Об'єкт оподаткування ПДВ; при послугах від нерезидента – reverse charge	Може підпадати під оподаткування, якщо послуга від нерезидента	Найпоширеніший варіант для хостингу, IaaS, SaaS, доступу до віртуального середовища; відображається як послуга, а не як оренда

Тож, у випадках, коли передається конкретний ресурс на визначений строк без переходу власності – застосовуються правила операційної оренди; якщо передаються ризики та вигоди володіння – фінансова оренда; якщо надається довгострокове право користування програмним або хмарним продуктом – нематеріальний актив.

Відповідна класифікація має бути зафіксована у договорі й підтверджена обліковою політикою підприємства, адже саме вона визначає характер оподаткування, обсяг прав і податкові зобов'язання сторін.

Таким чином, віртуальна оренда – це новий вид господарських операцій, що відображає трансформацію економічних процесів у цифровому середовищі. Для правильного бухгалтерського й податкового обліку ключовим є ідентифікація сутності операції: якщо передається конкретний актив – застосовується підхід до оренди; якщо лише доступ до ресурсу – це послуга.

З метою мінімізації податкових ризиків на підприємстві доцільно: 1) чітко прописувати в договорах характер операції: оренда майна чи послуга з надання доступу; 2) зберігати акти приймання-передачі послуг, рахунки та інші документи, які підтверджують факт надання послуг; 3) при трансакціях з нерезидентами – зберігати документи, що підтверджують місце постачання, валютні платежі, та, за потреби, сертифікат податкового резидентства контрагента. Перспективою подальших досліджень є уточнення поняття «віртуальна оренда» на рівні П(С)БО та їх гармонізації з міжнародними стандартами, що враховують реалії цифрової економіки.

Список використаних джерел:

1. Канцедал Н. А. Наукова інтерпретація методології обліку у працях корифеїв бухгалтерської думки. *Облік і фінанси*. 2018. № 2(80). С. 16.-23. URL: <http://www.afj.org.ua/ua/article/566/>
2. Коваленко Ю. Офіс у хмарі: як класифікувати віртуальний простір у бухобліку? *Все про бухгалтерський облік*. 2025. № 68. С. 18-19.
3. Солошенко Л. Оренда та хостинг від нерезидента і податок на репатріацію. *Податки & Бухоблік*. 2025. № 60.

Кащена Наталія Борисівна,

докторка економічних наук, професорка, завідувачка кафедри обліку, аудиту та оподаткування Державного біотехнологічного університету

Нестеренко Ірина Володимирівна,

кандидатка економічних наук, доцентка, доцентка кафедри обліку, аудиту та оподаткування Державного біотехнологічного університету

ІННОВАЦІЙНІ ТРЕНДИ ОБЛІКУ: ВІД ЗБОРУ ДАНИХ ДО УПРАВЛІНСЬКОГО АНАЛІЗУ

Сучасні виклики глобальної економіки та цифрових змін зумовлюють необхідність суттєвого переосмислення обліку як компонента цифрової платформи управління, що забезпечує не лише облік минулого, а й прогнозування майбутнього. Традиційна функція ретроспективної фіксації фактів господарської діяльності для забезпечення формування фінансової звітності відповідно до нормативних вимог поступово трансформується у стратегічний інструмент управління. І в цьому

Наукове видання

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ФІНАНСОВО-УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ
ЯК ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ В
УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ»**

Відповідальний редактор – *Попель С.А.*
Комп'ютерний набір – *Попель С.А.*

Підписано до друку 6.11.2025 р. Формат 60×84 1/16.

Ум. друк. арк. 35,3. Наклад 50 прим. Зам. № 79.

Видано у Хмельницькому університеті управління та права
імені Леоніда Юзькова.

29013, м. Хмельницький, вул. Героїв Майдану, буд. 8. Тел.: (382) 71-75-91,
(382) 71-80-80

Ел. адреса: nauka@univer.km.ua

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та
радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції

Серія ДК № 6982 від 19.11.19 р.